

El primer secretari del PSC, Pere Navarro, la nit del 25-N.

Socialisme centrífug

Ernest Maragall constituirà aquesta setmana el nou partit Nova Esquerra Catalana. Però ell no és l'únic membre destacat del PSC que ha estat centrifugat per la nova direcció socialista. Veterans i joves valors –Quim Nadal, Maria Badia, Sixte Moral, Marina Geli, Laia Bonet– han estat apartats del rovell de l'ou de Nicaragua, que sembla amenaçat de degradació pel 'cas Mercuri'.

La diàspora socialista va començar fa uns sis anys –després del procés de negociació de l'Estatut amb el govern Zapatero– amb el degoteig de destacats intel·lectuals que havien estat militants actius del PSC o havien ocupat càrrecs de responsabilitat en administracions governades per aquest

partit. Personatges especialment propers a Pasqual Maragall –com Xavier Rubert de Ventós, primer; Oriol Bohigas, després–, intel·lectuals que no responien al perfil de polític professional que avui predomina als partits, s'anaven allunyant del PSC alhora que creixia "la desafecció" dels catalans amb l'estat i

alhora que augmentava el nombre de gent que responia al prototip del *català emprenyat*. Paral·lelament, les eleccions al Parlament de Catalunya van registrar una davallada de vots al PSC. Si Pasqual Maragall havia aconseguit una mica més d'un milió de vots el 2003, després de l'aprovació de l'Estatut Montilla en va aconseguir vora 800.000 el 2006 i, després del segon tripartit, 573.000. El passat 25-N, Pere Navarro no va poder aturar la pèrdua de 50.000 vots més, malgrat l'augment de la participació –que va ser semblant als percentatges d'unes eleccions espanyoles. Això implica la pèrdua de 22 diputats en nou anys (32 si els comparem amb les eleccions de 1999).

Dins del partit, les veus del sector catalanista es fan sentir més clarament des de la *marxa* de Pasqual Maragall, però mai no s'han constituït com un corrent únic i estructurat. El 25-N ha accelerat el procés. Ernest Maragall ja va anunciar que estripava el carnet i impulsava una nova formació política (Nova Esquerra Catalana, NEC) abans de les eleccions; Joaquim Nadal va ser substituït com a portaveu al Parlament d'una manera maldestra i la direcció

del partit va confeccionar unes llistes on destacats catalanistes perdien posicions: Marina Geli no anava de número 1 per Girona –tot i que així ho hagués decidit l'agrupació de Girona ciutat– sinó al 2; Laia Bonet, que semblava que aniria al número 2 de la llista per Barcelona, va passar al 15 –per tant, no entraria al Parlament si no hi hagués cap baixa.

Després del desastre del 25-N, i després que la investigació del *cas Mercuri* projecti l'ombra de la corrupció sobre el número 2 de Pere Navarro, Daniel Fernández, totes aquestes peces s'han bellugat. L'1 de desembre la Laia Bonet publicava a *El País* un article contundent que començava dient “el pitjor de tot és tocar fons i no ser-ne conscient” i enumerava les 5 erres que el PSC s'ha d'aplicar: Realisme, Responsabilitat, Renovació, Reconstrucció i Refundació. I Concloïa que calia recuperar la pluralitat interna: “En el procés de selecció de llistes al Parlament de Catalunya, he sentit –amb estupefacció i vergonya– que era millor ser pocs i ben avinguts que molts i diferents. Aquesta mentalitat redueix la política a l'homogeneïtat acrítica i al silenci dels anyells. Sense pluralitat interna, no tindrem energies creatives, ni millors solucions per a abordar els problemes de la societat catalana. El socialisme és llibertat i democràcia. Sense elles, no hi ha futur. Aquest és el desafiament”.

Al cap de dos dies, Marina Geli en publicava un altre al *Punt Avui* i l'endemà Joaquim Nadal un altre a l'*Ara* per a aconsellar que el PSC s'oferís a CiU “com a corresponsable de la governació de Catalunya fins a l'inici de la campanya per a la consulta”.

Des de l'executiva. Marina Geli es considera del sector catalanista, va defensar la candidatura de Joan Ignasi Elena a l'últim Congrés del PSC i és ferma defensora del dret a decidir –que el PSC ha acabat defensant. Sap que ha estat relegada al número 2 de les llistes de Girona i no hi està d'acord, però també assumeix responsabilitats per ser a l'executiva del PSC. Per tant prefereix no parlar de la centrifugació d'elements catalanistes sinó de futur, de “com tornar a ser el partit més plural”, diu a EL TEMPS: “Portem una dècada, des de 2003, que estem perdent vots. La majoria que va guanyar al Congrés del

PSC exerceix el poder i s'ancora cap a una part del seu electorat, però durant aquests últims anys el país s'ha mogut molt i nosaltres no podem mirar-nos-ho des de fora. Amb el govern de Maragall vam fer l'esforç de l'Estatut. Després, el president Montilla va estar a l'altura i, quan va caldre, va liderar la manifestació postsentència del TC sobre l'Estatut. Però la societat catalana, de 2010 ençà, ha anat pensant que s'han de revisar les relacions amb Espanya. S'ha fet més independentista. En un partit com el nostre el tema nacional està molt més barrejat que en altres. Tenim independentistes –n'hi ha alcaldes que estan a l'Assemblea–; molts, la gran majoria, se senten més catalans que espanyols i també n'hi ha que se senten igual de catalans que espanyols”. Creu que el tipus d'eleccions que s'han plantejat, amb el sobiranisme en creixement, els havia d'afectar, però considera que la proposta de federalisme del PSC ha pogut “sonar a buit” en aquest context. “Discrepo de la campanya del No: no a l'independentisme, no al centralisme... Tot ha anat tan de pressa que la via del federalisme vol dir pacte, però l'única oferta federalista creïble serà quan sigui Espanya qui faci una oferta real”.

Geli considera que “cal fer una conferència política per concretar quina és la nostra opció en la qüestió nacional”. Està convençuda que el PSC “ha de fer un debat i hem d'estar molt barrejats, però encara és possible intentar-ho una altra vegada i tornar a ser partit majoritari”.

Il·luny de la direcció. Sixte Moral va ser alcalde de Vilanova i diputat al Congrés. Continua sent militant però se sent allunyat de la direcció del PSC.

Opina que l'actual executiva és responsable dels últims resultats, però creu que el problema no és d'ara: “Ve de lluny. En les tres últimes eleccions al Parlament hem perdut més de trenta diputats i un milió de vots. Tot va començar quan teníem el màxim de poder al país –érem a la Generalitat, a les Diputacions i als ajuntaments– i ens vam oblidar de treballar dins del partit, de fer partit. Hem perdut bastants referents de l'esquerra perquè vam estar més pel govern i la gestió que per res. A partir d'aquí anem perdent militants perquè la gent no s'hi sent còmoda. En part, la culpa és que no vam saber interpretar la crisi i, fins i tot,

JORDI PLAY/ARXIU

PSC

D'esquerra a dreta i de dalt a baix: Ernest

la vam negar –ara no parlo tant del PSC com del PSOE. No hem sabut donar respostes al que demanava la gent. I si no som útils, la gent no ens vota”.

Moral fa referència precisament a un moment en què el partit tenia un “aparell” fort, però quan parla de “treballar dins del partit” no es refereix a la feina que podia fer José Zaragoza o Miquel Iceta: “Vull dir que l'exercici del poder ens va fer perdre contacte amb la ciutadania i no érem capaços de llegir el que passava a la societat”.

A més a més, creu que “el partit ha estat incapaç de generar relleus veritables”. Quan se li recorda que, a l'últim congrés del PSC, va haver-hi més candidatures que mai, argumenta que “tota l'oferta provenia de la mateixa execu-

Maragall, Sixte Moral, Ramon Creixell, Laia Bonet, Maria Badia i Marina Geli.

tiva". Les alternatives a Pere Navarro "portaven, pel cap baix, dos congressos a l'executiva, vuit anys: tant Joan Ignasi Elena com Àngel Ros o Miquel Iceta no són el relleu". Reconeix que "és molt legítim" que s'hi presenten, però considera que "no hi havia prou corrent crític des de fora per a fer veritables canvis".

Una conseqüència d'això és que, a les últimes eleccions, "dels 15 primers llocs de la llista, 12 eren de l'executiva". I es pregunta si aquesta duplictat de càrrecs –que en alguns casos augmenta perquè són alcaldes– és legítima: "Hi ha una acumulació de poder en els nuclis dirigents i això desmotiva les bases. No ho podem separar?".

Un altre motiu de desencís és que, finalment, no s'hagin celebrat unes pri-

màries per al candidat a les eleccions al Parlament. "S'havien compromès –diu Moral en referència a Pere Navarro en l'últim congrés– a fer unes primàries. Ara argumenten que no es va tenir temps. Si ningú a l'Executiva va saber anticipar, quan es va aprovar l'aposta pel pacte fiscal, que això portava a unes eleccions avançades, és que no anem bé".

Moral podria entendre "que no fossin unes primàries obertes a la societat, com s'havia promès", però, com a mínim, unes primàries entre la militància eren necessàries: "Si un dels teus arguments per guanyar al congrés –torna a dir en referència a Navarro– ha estat l'obertura del partit i, després, quan toca fer primàries, no les fas, estàs desmobilitant

les bases". Per a acabar-ho d'adobar, "el programa electoral no s'ha discutit enlloc".

Aquesta desmotivació ha tingut com a conseqüència la "desertització de les assemblees" i que, ara, "moltes agrupacions estiguin tramitant baixes" de militància.

Conclou que "ara caldria que el primer secretari plegués i plantegés un congrés extraordinari", però no creu que ho facin perquè encara fan "una lectura enganyosa argumentant que les enquestes donaven resultats encara pitjors per al PSC".

Moral, que encara milita al PSC, anirà a la presentació de Nova Esquerra Catalana (NEC) com a observador. Però ja té companys d'agrupacions properes (Garraf i Baix Penedès) que no hi aniran com a simples convidats sinó com a militants. És el cas de Ramon Creixell, alcalde de Sant Quintí de Mediona.

Fora del PSC. Ramon Creixell va impulsar el Col·lectiu Socialista Penedès-Catalunya –format per militants del PSC partidaris de l'estat propi– i va fer sentir la seva veu en l'últim congrés del PSC, a favor de la renovació i d'una reflexió nacional més profunda. Ara ha estripat el carnet d'aquest partit i entrarà a formar part de la Nova Esquerra Catalana d'Ernest Maragall que es constituirà aquest 15 de desembre.

Diu que no vol fer "retrets" al PSC –"Tinc molt bon record i tinc amistat amb gent que encara hi és, gent que ha defensat la democràcia i el país"– però considera que la seva posició és minoritària dins del PSC. Argumenta Creixell que l'existència d'un sector catalanista ja no és bon senyal: "El fet que, en una formació d'esquerres, se singularitzi un sector catalanista és una anomalia perquè tota ella hauria de ser catalanista. Potser aquest fet revela una carència".

Per això, ha optat pel projecte de Nova Esquerra Catalana, tot esperant que el futur dibuixi una esquerra més unida: "Ara m'estimo més un altre projecte; potser, en un futur, ens podem entrecreuar. El fraccionament de l'esquerra no és bo ni per al país ni per a les classes populars. Pot semblar contradictori que ho digui ara que marxo a un altre partit, però crec que el PSC necessita una catarsi i s'ha de fer".

Àlex Milian